همه رفتارها در کنترل حاکمیت نیست

ادامه از صفحه ۷

تعداد لیبرال‌ها چقدر بود؟

لیبرال‌ها خیلی کم بودند ولی تعدادی افراد صوری هم بودند که پرچم‌های مربوط به ارتش به‌اصطلاح آزاد سوریه را در دست داشتند و تلاش می‌کردند آن را به در و دیوار نصب کنند.

بعد از سخنان آقای احمدی‌نژاد درخصوص لغو روادید به صورت یکجانبه و پرداخت وام به مصری‌ها این شائبه به وجود آمد که شأن ایران و ایرانی پایین آمده، به‌عنوان رییس دفتر حافظ منافع ایران در مصر و به صرف داشتن رابطه نزدیک با مصری‌ها آیا دولت مصر هم تلاشی برای لغو روادید ایرانیان انجام داده؟

لغو روادید به‌خصوص برای گذرنامه‌های عادی به‌طور متقابل نیست و معمولا کشورهایی که جهانگردپذیر هستند اقدام به این کار نمی‌کنند زیرا این به معنای چشم‌پوشی از مبلغی است که هر جهانگرد برای ویزا می‌پردازد، پس حتما باید در این خصوص شرایط دو کشور یکسان باشد تا ما بتوانیم توقع داشته باشیم که دو طرف به‌صورت متقابل ویزایشان را لغو کنند. مصر کشور جهانگردپذیری است و تقریبا یک‌چهارم درآمد این کشور توسط جهانگردان تامین می‌شود، این کشور اقدام به لغو روادید نمی‌کند بلکه تسهیلات در اختیار می‌گذارد. البته گاه سطح جهانگردی به تعدادی می‌رسد که کشور جهانگردپذیر از حق روادید صرفنظر می‌کند زیرا که احساس می‌کند از این طریق منافع اقتصادی بیشتری کسب می‌کند.

ولی ارایه تسهیلات با لغو روادید خیلی فرق دارد.

به هر حال برای اینکه جهانگرد بیشتری جذب کنند اعطای روادید و از این قبیل را با سرعت بیشتری انجام می‌دهند.

درخصوص همین جهانگردی هم خبرهایی در مورد جلوگیری از رفتن ایرانی‌ها به اماکن متبرکه قاهره وجود دارد.

این تابع قراردادی است که ما با مصری‌ها امضا کردیم، در آن قرارداد ما به علت ناپایدار بودن شرایط قاهره فقط بر این شهر تمرکز نکردیم، طبق این قرارداد برای اینکه به اصل جهانگردی لطمه‌ای وارد نشود روزهای کمتری را به قاهره اختصاص دادیم و همان‌طور که ایرانی‌ها هم می‌دانند ۹۰درصد از آثار باستانی مصر و مناطق مرتبط با ظهور حضرت موسی(ع) و زندگانی حضرت یوسف(ع) در شهرهای دیگر مثل آسوان است که با برنامه‌ریزی صورت‌گرفته جهانگرد ایرانی از همه معابر این مسیر بازدید می‌کند.

ولی الان بحث دیگری درخصوص جهانگردان ایرانی پیش آمده و وزیر گردشگری مصر گفته تا ۱۵ ژوئن (۲۵ خرداد) پرواز گردشگران ایرانی به مصر متوقف می‌شود.

این صحبت متناقض است. آقای هشام زعزوع صحبت‌هایی داشته که قطعا مطبوعات در بزرگنمایی آن نقش داشتند ولی چیزی به عنوان توقف جهانگردی بین ایران و مصر اتفاق نیفتاده و بخش خصوصی است که می‌خواهد این کار را سامان دهد، مردمی هستند که می‌خواهند از سفر به مصر لذت ببرند و آنها هستند که انتخاب می‌کنند. ما در مرحله شروع هستیم.

شروع مجدد؟

نه نه، شروع بعد از ۳۴ سال.

ببینید یک پرواز انجام شد و بعد از بیشتر ازسه دهه اولین گروه گردشگران ایرانی وارد مصر شدند ولی پس از حمله به دفتر شما و اعتراض به این سفر بیشتر سایت‌ها و خبرگزاری‌های داخلی و خارجی توقف سفر ایرانی‌ها به مصر را اعلام کردند.

اینها شایعات و اخبار غیررسمی است که منتشر می‌شود. تمرکز یک عده این است که می‌خواهند ثابت کنندجهانگردی متوقف می‌شود من فکر می‌کنم اظهاراتی ضد و نقیض در این مورد بیان می‌شود. جهانگردی در حرکت است و پس از ۳۴ سال توقف قطعا در ابتدا با مشکلاتی روبه‌رو هستیم و این شرکت‌هایی که با هم ارتباط دارند در حال تلاش برای بر طرف کردن مشکلات هستند. در هر حال فراموش نکنید مردم تصمیم‌گیر اصلی هستند. ما نمی‌توانیم کسی را مجبور کنیم.

در ایران آقای ابوالفتحی مدیرعامل کانون جهانگردی پیگیر موضوع هستند؟

ایشان طرفی بود که به عنوان بخش خصوصی قرارداد را امضا کرد و به این معنی نیست که آن شرکت مجری است بلکه به این معناست که این شرکت باید حلقه اتصال و تسهیل‌کننده روابط باشد.

حتی خود ایشان به خبر گزاری فارس گفته ایران نقشی در تعلیق برنامه پرواز گردشگران به مصر ندارد. پس نتیجه می‌گیریم این مصری‌ها هستند که تصمیم‌گیرنده‌نهایی هستند.

خیابانی در قاهره / عکس: دفتر حافظ منافع تهران در قاهره

اصلا تعلیقی وجود نداشته که ما بگوییم چه کسی این کار را کرده و این در واقع عدم درک درست اخبار است که بیان می‌شود.

اگر شما دوباره من را به گارد گرفتن متهم نمی‌کنید، پس طبق گفته شما دومین پرواز گردشگران ایرانی به مصر در اردیبهشت انجام خواهد شد.

این بستگی به توافق آن شرکت‌ها با یکدیگر دارد. چون کار جدید است قطعا طرفین ملاحظاتی نسبت به هم خواهند داشت، این چرخ سال‌ها متوقف بوده و به حرکت درآمدنش منوط به تلاش است. مهم توافق دو کشور برای انجام گردشگری است.

هر ساله عده زیادی گردشگر ایرانی به ترکیه و حتی امارات که بعضا اختلافات سیاسی هم با این کشور داریم سفر می‌کنند و مشکلی پیش نمی‌آید، ولی در مصر منهای مشکلات داخلی آن، آقای زعزوع، وزیر جهانگردی مصر به خبرگزاری ترکیه گفته همه چیز در دست ماست و اگر احساس خطر کنیم به صورت فوری سفر گردشگران ایرانی به مصر را لغو می‌کنیم، این اظهارات با آنچه شما می‌فرمایید تناقض دارد.

یعنی چه که تناقض دارد؟

حرف‌های شما با گفته‌های ایشان جور در نمی‌آید.

توضیح می‌دهم، ببینید از آقای زعزوع سوال می‌کنند اگر حضور جهانگردان ایرانی علیه امنیت ملی ما باشد شما چکار می‌کنید ایشان می‌گوید متوقفش می‌کنیم. این پاسخ خیلی طبیعی و عادی است.

شما فکر می‌کنید که کفش پرت شده، مثلا هزاران کفش بود؟ نه.هزاران نفر در مصر از احمدی‌نژاد استقبال کردند، چرا این را نمی‌بینید؟ آنچه در روزنامه‌ها دیدید دست‌پخت دشمنان ما بود. اصل موضوع این است که‌هزاران نفر در مصر از ایشان استقبال کردند فرض کنید حالا سه نفر هم در این میان آمدند و تعدی کردند حالا شما حضور آن‌هزار نفر را طبیعی می‌دانید ولی می‌گویید چرا یکی کفش پرت کرد

در سفری که گردشگران به مصر داشتند، بازدیدهایی که در ابتدا به آن اشاره کردید صورت گرفت؟

بله. عین برنامه

مشکلی پیش نیامد؟ تعرضی، شعاری علیه ایران داده نشد؟

نه مشکلی نبود، بالاخره ما دشمن داریم و ممکن است آنها بخواهند کاری کنند ولی در مجموع حفاظت خوبی انجام شد ضمن اینکه این مسایل از سوی مردم نیست و اینکه گروه بخواهد کاری انجام دهد، نمی‌توانیم به پای مردم بگذاریم.

فکر می‌کنید تا پایان دولت آقای احمدی‌نژاد روابط ایران و مصر از شرایط مطلوب‌تری برخوردار خواهد شد؟

ما باید یک نگاه ملی به مساله داشته باشیم. تلاش‌هایی شده، سفر احمدی‌نژاد به قاهره تاثیر بسیار زیادی در تحکیم روابط داشت.

منهای بخش پرتاب کفش در سفر احمدی‌نژاد به قاهره...

اتفاقا این را بنویسید. شما فکر می‌کنید که کفش پرت شده، مثلا هزاران کفش بود؟ نه‌هزاران نفر در مصر از احمدی‌نژاد استقبال کردند، چرا این را نمی‌بینید؟ آنچه در روزنامه‌ها دیدید دست‌پخت دشمنان ما بود. اصل موضوع این است که‌هزاران نفر در مصر از ایشان استقبال کردند فرض کنید حالا سه نفر هم در این میان آمدند و تعدی کردند حالا شما حضور آن‌هزار نفر را طبیعی می‌دانید ولی می‌گویید چرا یکی کفش پرت کرد.

ما آن‌هزار نفر را می‌بینیم ولی پرتاب کفش را هم می‌بینیم.

ببینید اگر ایشان وارد مسجد راس الحسین (ع) شده بود و مدام به ایشان کفش پرتاب می‌کردند من هم با شما موافق بودم و می‌گفتم بله به ایشان توهین شده و افراد باید توبیخ بشوند، ولی نه این‌طور نبود.

همزمانی سفر وزیر خارجه کشورمان به مصر و کنفرانس تجزیه را ناشی از تحرک لیبرال‌ها می‌دانید یا ضعف دستگاه دیپلماسی ایران؟

رفتارهایی که در مصر می‌شود لزوما تحت کنترل حاکمیت نیست. ما نمی‌توانیم این نشست را یک رفتار سازماندهی شده دولتی بدانیم یا اینکه برای دولت این قدرت را قایل باشیم که بتواند از این نشست‌ها جلوگیری کند چون طبیعی است که به علت طبیعت حوادث بعد از انقلاب، افراد یا گروه‌هایی چه بسا تحت‌تاثیر عوامل خارجی بخواهند اقداماتی علیه نزدیکی ایران و مصر انجام دهند، بنابراین براساس آن محاسباتی که در مصر وجود دارد بهترین روش ما این است که نسبت به این موضوعات اعتراض کنیم ولی تجاهل هم داشته باشیم تااین موضوعات بزرگنمایی نکند.

روابط تجاری ایران و مصر را چگونه ارزیابی می‌کنید چون به‌رغم سفر هیات‌های تجاری مصر به تهران به نظر می‌رسد ترک‌ها برنامه‌های بهتری برای توسعه روابط اقتصادی با مصر دارند.

به‌رغم همه محدودیت‌هایی که در روابط تجاری ایران و مصر تعریف شده که از آن جمله ندادن ویزا به تجار ایرانی است و بناست تسهیلاتی در این خصوص به انجام برسد، ما در ۱۱ ماهه اخیر با وجود همین محدودیت‌ها که هنوز هم ادامه دارد صادراتمان به مصر۱۵ برابر شده که این خود یک رکورد است. اگر بخواهیم روابط تجاری ایران و مصر را با ترکیه ومصر مقایسه کنیم مثل این است که روابط اقتصادی ایران و عراق را با کشور دیگری مثل ترکیه مقایسه کنیم؛ هر کشور ظرفیت امکانات و محدودیت‌های خودش را دارد. من فکر می‌کنم که ما زمینه بسیار وسیعی برای همکاری‌های اقتصادی دو کشور داریم.

ادامه از صفحه ۷

آزادی مصری‌ها را محدود نمی‌کنیم

در سفر وزیر خارجه ایران به مصر کنفرانسی در قاهره درخصوص جدایی استان‌های عرب زبان ایران برگزار شد و مشاور آقای مرسی هم آنجا شرکت کردند...

این اطلاعات دقیق نیست؛ سیاست کلی مصر در مورد همه کشورها از جمله ایران عدم دخالت در سیاست داخلی کشورهاست. ولی به دلیل آزادی‌های زیادی که در مصر وجود دارد، هزاران سمینار و کنفرانس، از طرف جریان‌هایی که با دولت هم‌پیمان نیستند، انجام می‌شود و دولت مصر نمی‌تواند آزادی مصری‌ها را در انجام این کنفرانس‌ها کم کند. به هر حال این جریان‌ها در سایه آزادی کنفرانس‌هایی را برگزار می‌کنند که هیچ ارتباطی با دولت ندارد. این موضوع به طرف ایرانی هم ابلاغ شده که این کنفرانس هیچ ربطی به دولت مصر ندارد.

ولی مشاور آقای مرسی هم در آن کنفرانس شرکت کردند.

ایشان مشاور نبودند، بلکه عضو یک هیات مشاوره بودند که ارتباطی به دولت ندارد و برای همین گفتم اطلاعات شما دقیق نیست.

آقای مرسی که برای نشست «نم» به تهران سفر کردند سه تا چهار ساعت بیشتر در تهران نماندند، چرا؟ آیا به لحاظ شرایط داخلی مصر بود؟

وقتی ایشان از سفر چین می‌آمدند این تصمیم گرفته شده بود و طرف ایرانی هم از این تصمیم مطلع بود. صرف‌نظر از اینکه ایشان چقدر در تهران بودند، به هر حال این یک سفر تاریخی بود. ضمن اینکه ایشان اصرار داشتند که شخصا به تهران بیایند و ریاست جنبش را تحویل ایران بدهند و مطمئن باشید که مصر هر جایگاهی که در صحنه بین‌المللی داشته باشد، کسی نمی‌تواند فشاری بر آن وارد کند

برای ارتقای سطح روابط اقتصادی تهران- قاهره چه تلاش‌هایی انجام داده‌اید؟

گروه‌های تجاری مصری به ایران آمدند و با طرف‌های ایرانی ملاقات‌هایی داشته‌اند و با فرصت‌هایی که در ایران وجود دارد، آشنا شده‌اند، اما به هر حال در ابتدای کار هستیم و زمان لازم داریم.

با توجه به کنفرانسی که در استانبول برگزار شد، ترک‌ها در رابطه با قاهره از تهران، پیش‌تر نیستند؟

شرایط فرق می‌کند، چون توافقنامه‌ای بین ترکیه و مصر وجود دارد که بین ایران و مصر وجود ندارد.

ادامه از صفحه ۷

از نیل تا خلیج‌فارس

شکست جمال عبدالناصر و دیگر دولت‌های هم‌پیمان از اسراییل در جنگ ۶روزه (۱۳۴۶) آسیب بزرگی به تفکر ناصریسم در منطقه وارد آورد. ناصر پس از این جنگ، در انزوا قرار گرفت. از سوی دیگر شاه نیز برای آنکه در معرض نفرت ملت‌های مسلمان قرار نگیرد، در عین حفظ مناسبات پنهان خود با صهیونیست‌ها، گاه‌وبیگاه علیه آنان موضع‌گیری می‌کرد.

البته مبارزه با صهیونیست‌ها از سوی ناصر در حالی صورت می‌گرفت که در حکومت او، اخوان‌المسلمین به حاشیه رانده شدند. از جمله رهبر آن «عمر تلمسانی» به زندان افتاد و تا زمان مرگش در زندان ماند؛ سید قطب، متفکر بزرگ اسلامی مصر، به‌دار آویخته شد و اقدامات خشن دیگری علیه مسلمانان مبارز و اندیشمند مصری به وقوع پیوست. هنگامی که ناصر در شهریور ۱۳۴۹ درگذشت بیشتر مردم مصر، این خبر را با بی‌تفاوتی شنیدند.

تابستان ۱۳۴۹؛ پیوند دوباره

شهریور ۱۳۴۹، یک ماه پیش از مرگ ناصر و هنگامی که معاون وی، انورسادات در دوره بیماری ناصر زمام امور را به دست گرفته بود، رابطه دو کشور مجددا برقرار شد. با مرگ ناصر، انورسادات، قدرت را در دست گرفت. این تحولات سبب شد تا شاه ایران مناسبات از دست‌رفته خود در دوران ناصر را با نزدیک شدن به سادات جبران کند. انگیزه‌های چندی نیز در این تصمیم به شاه کمک می‌کرد. در واقع از آخرین روزهای حیات ناصر کسی بر کرسی زمامداری مصر تکیه زده بود که مانند شاه ایران مشتاق رابطه با اسراییل بود، هرچند در آن دوره به اقتضای شرایط سیاسی جرات علنی ساختن این اشتیاق را نداشت. در پی مرگ عبدالناصر، به دستور شاه، هویدا ـ نخست‌وزیر وقت ایران ـ در مراسم تشییع جنازه ناصر در قاهره شرکت کرد و زمینه توسعه روابط آتی را فراهم آورد. سادات نیز در پاییز ۱۳۵۰ به تهران آمد و شرایط سیاسی برای ازسرگیری همکاری‌ها و مناسبات دو کشور مهیا شد. اقدام سادات در اخراج مستشاران روسی از مصر در سال ۱۳۵۱ و رویکرد وی به آمریکا نیز سبب تحکیم هرچه بیشتر روابط دو دولت شد.

سادات از اواسط دهه ۵۰ تدریجا به پرچمدار مبارزه علیه اسلام‌گرایی در شمال آفریقا تبدیل شد. او نیروهای بسیاری به سودان فرستاد تا به «جعفرنمیری» که با جنبش اسلامی «المهدی» درگیر بود، یاری رساند. گفته می‌شود حسنی مبارک نیز که در آن زمان فرمانده نیروی هوایی مصر بود، درحملات هوایی علیه نیروها و مناطق مربوط به جنبش صادق المهدی نقش بسزایی ایفا کرد. چندین هزار تلفات انسانی نیروها و هواداران این جنبش را، به حساب حملات هوایی حسنی مبارک گذارده‌اند. مبارک در چهارسال اول زمامداری‌اش که با آخرین سال‌های حکومت نمیری مقارن بود، روابط صمیمانه‌ای را با او داشت و نمیری پس از سرنگونی، مدت ۱۴سال در مصر پناه گرفت.

هنگامی که سادات در پاییز ۱۳۵۴ به اسراییل سفر کرد، شاه ایران بعد از کارتر دومین رییس کشوری بود که این سفر را مورد حمایت قرار داد. شاه از مشوقان سادات در این سفر و در تلاش‌های قاهره برای صلح با صهیونیست‌ها بود. هنگامی که سادات در ۲۵ خرداد ۱۳۵۵ به تهران آمد، شاه تلاش کرد تا وی را به برقراری رابطه سیاسی با رژیم صهیونیستی متقاعد کند. مقامات قاهره بعدها به حمایت‌های شاه از سادات در ایجاد روابط با صهیونیست‌ها اذعان کردند. به همین دلیل سفر سادات به بیت‌المقدس که یک‌سال بعد صورت گرفت و همچنین پیمان کمپ‌دیوید که متعاقب آن در آمریکا منعقد شد، از ابتدای شکل‌گیری تا مراحل نهایی آن، مورد حمایت شاه قرار داشت. به همین دلیل بود که پس از امضای این پیمان، حسنی مبارک از سوی سادات برای ارایه گزارشی به شاه ایران وارد تهران شد.

بهار ۱۳۵۸؛ قطع دوباره رابطه

سفر سادات به بیت‌المقدس و سپس انعقاد پیمان کمپ‌دیوید مقارن با وقوع انقلاب اسلامی ایران بود. از این‌رو با پیروزی انقلاب، روابط تهران با قاهره در اعتراض به انعقاد این معاهده قطع شد. جمهوری اسلامی ایران دو ماه پس از پیروزی انقلاب و ۹سال پس از بازگشایی مجدد مناسبات تهران و قاهره، روابط خود را با مصر به دستور امام خمینی (ره) قطع کرد. گرچه در دستورالعمل حضرت امام به وزیرخارجه وقت برای قطع رابطه با مصر، تنها به پیمان کمپ‌دیوید اشاره شده ولی تا آن زمان رژیم سادات خصومت‌های دیگری نیز با جمهوری اسلامی ایران داشته است. از جمله این خصومت‌ها می‌توان به پذیرایی سادات از شاه ایران در کشاکش انقلاب و خودداری از تحویل وی، دشمنی و ستیزه‌جویی با انقلاب اسلامی ایران و واگذاری پایگاه نظامی به آمریکا برای استفاده از آن در حمله به خاک ایران، اشاره کرد.

علاوه بر این سادات تبلیغ بسیاری در مصر علیه انقلاب اسلامی به راه انداخته بود. وی در مصر به جان کسانی افتاده بود که با پیروزی انقلاب اسلامی ایران جانی دوباره یافته بودند و با تظاهرات خود در خیابان‌های قاهره و دیگر شهرهای عمده مصر، حمایت خود را از انقلاب اسلامی ابراز می‌کردند. با این حال امام خمینی(ره) در حکم خود مبنی بر قطع رابطه با قاهره به هیچ‌یک از این دشمنی‌ها اشاره نکرد و تنها پیمان کمپ‌دیوید را که خیانتی به کل جهان اسلام بود، مورد اشاره قرار داد. فرمان کوتاه امام چنین بود:

جناب آقای دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه:

با در نظر گرفتن پیمان خائنانه مصر و اسراییل و اطاعت بی‌چون و چرای دولت مصر از آمریکا و صهیونیسم، دولت موقت جمهوری اسلامی ایران قطع روابط دیپلماتیک خود را با دولت مصر بنماید.

روح‌الله الموسوی‌الخمینی

فرمان امام خمینی به فاصله پنج هفته بعداز امضای پیمان کمپ دیوید میان انورسادات، ـ رییس‌جمهور وقت مصرـ و مناخم بگین ـ نخست‌وزیر وقت اسراییل ـ صادر شد.

پاییز ۱۳۸۲؛ تلاش برای برقراری رابطه

در دولت سیدمحمد خاتمی، رییس‌جمهور اصلاح‌طلب ایران، تلاش‌هایی برای برقراری رابطه با مصر صورت گرفت که به جز چند دیدار به نتیجه مثبتی نرسید. رییس‌جمهور وقت ایران در آذر سال ۸۲ در حاشیه اجلاس سران جامعه اطلاعات در ژنو با حسنی مبارک، رییس‌جمهور وقت مصر، دیدار کرد. حکومت مصر یکی از شرایط خود برای برقراری رابطه با ایران را تغییر نام خیابان خالد اسلامبولی در تهران تعیین کرده بود؛ شرطی که با مخالفت روبه‌رو شد.

جدول۱۶۷۸

افقی:

۱ - کشور ماتادورها - کالا برگ - ناراست ۲ - هیاهوی مردم در شادی - آلوده - بسیار گرم ۳ - نقطه‌ها - دانه کش بی‌آزار - نوعی ترشی ۴ - عزیز تازی - ویراستار - سحر و افسون ۵ - سنگی است شبیه عقیق به رنگ‌های سفید، کبود و سبز تیره - تاکنون - بلندترین قله «آلاسکا» ۱۹۴۶ متر ارتفاع دارد ۶ - پارچه کم عرض - اخمو - سال ترکی ۷ - وسیله روشنایی - ظرف مسی می‌سازد - ویتامین انعقاد خون ۸ - ایوان - شراب‌دهنده ۹ - تصدیق روسی - دستاویز - باد پر گرد و خاک ۱۰ - جمع منت‌ها - نیزار - مارکی بر لوازم صوتی ۱۱ - کابوس - نگاشته - مهار بینی شتر ۱۲ - تربیت اسب - گرفتن تمام حق - صدای کوبیدن در ۱۳ - ناموس پرستی - چوب‌دستی پیر - مرد خندان ۱۴- فراموشی - کشور - یکی از اسطوره‌های علم یونان ۱۵ - دریا - کشور آفریقایی - میوه زمین افتاده

عمودی:

۱ - پیشکشی - مشک خالص - توانگر ۲ - بیماری ریوی - کار سخت - اعتقاد به عالم ارواح ۳ - عریض - گل ساختمانی - فقر ۴ - به ذهن افکندن - پیشوا - وسیله ترمز ۵ - گذاشته - هر یک از اشخاص نمایشنامه - من و تو ۶- سرشت - باوقار - رفتار، کردار ۷ - ضمیر اشاره - پارچه ظریف بافت - فلز سرخ - مقابل فرعی ۸ - یاد دادن - تمسک جستن ۹ - نوعی ماهی - شهر فراری - مقوای نازک - پالس ۱۰ - پسوند شباهت - تاسیس‌کننده - ضد و مخالف ۱۱ - حجمی مسموم از دود توتون - مقام و مرتبه - جمع مفسده ۱۲ - رنگ ناخن - رقیبان - حقیرتر ۱۳ - تماشایی - نوعی اسباب بازی - نام محلی در بغداد ۱۴ - یکی از دو شعبه دین مسیح - از ظروف آزمایشگاهی - گوشت آذری ۱۵ - تاج - نام پادشاهی از ترکان - بنجل

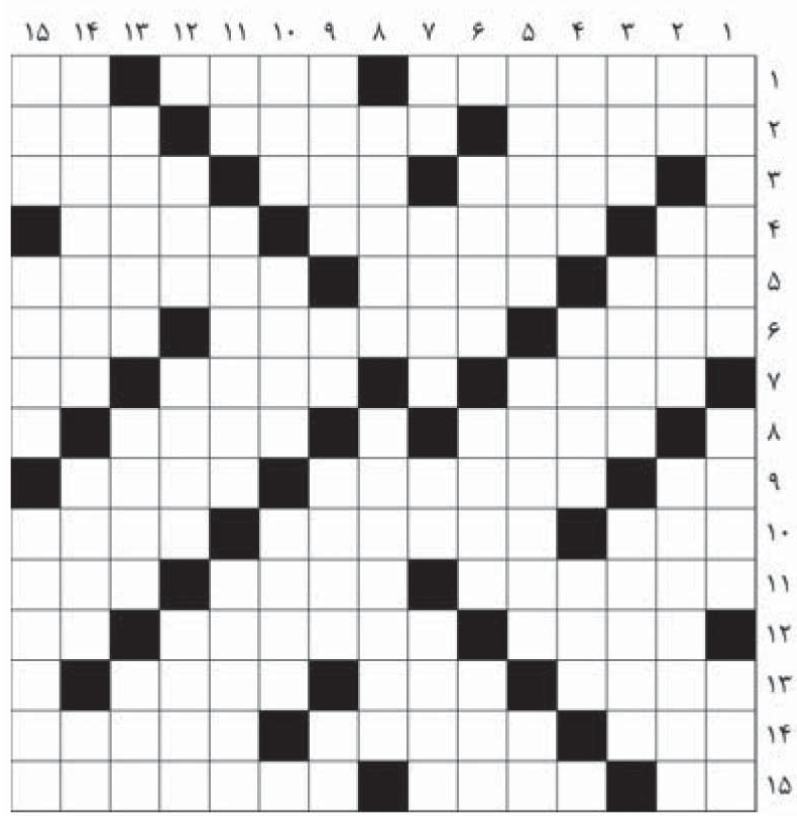

جدول۱۶۷۷

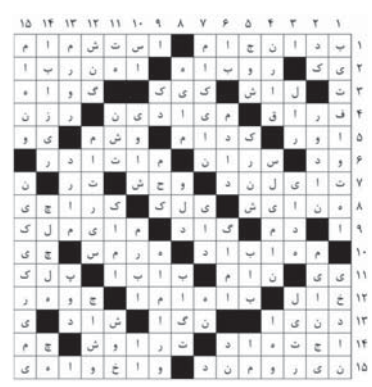

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو سخت ۳۳۰

۸	۶					۷	۳	
۵		۱						
۷					۶		۸	۱
۹		۵	۶	۷	۲	۳		
			۳	۹	۸			
۲			۵	۴	۱		۷	
			۲		۵	۸	۹	
۴								۳
۶					۴	۱		

حل سودوکو سخت

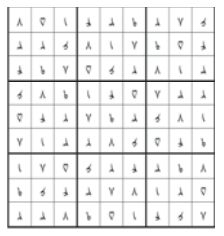

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۶۸۱

۱	۴	۳		۹	۵			۷
۹			۶			۵	۲	
				۸	۳	۴	۱	
	۱	۹			۶	۳		
۳	۶				۱			۴
	۸			۵	۹	۶		
۸	۹		۵					
		۷			۸	۹		۲
۶		۴			۷	۱	۸	

حل سودوکو ۶۸۰

۴	۲	۱	۶	۷	۹	۳	۸	۵
۳	۷	۵	۴	۲	۸	۹	۶	۱
۹	۸	۶	۱	۳	۵	۲	۷	۴
۲	۹	۳	۸	۵	۷	۴	۱	۶
۱	۶	۷	۲	۴	۳	۵	۹	۸
۸	۵	۴	۹	۶	۱	۷	۲	۳
۶	۴	۸	۳	۹	۲	۱	۵	۷
۷	۱	۲	۵	۸	۴	۶	۳	۹
۵	۳	۹	۷	۱	۶	۸	۴	۲